

Olga Białek-Szwed

Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej, Katolicki Uniwersytet Lubelski

Słowa kluczowe: kultura, „pogranicze”, wielokulturowość, współpraca pomiędzy narodami, językami, religiami

Key words: culture, “borderland”, multiculturalism, cooperation among nations, languages, religions

„KULTURA PONAD PODZIAŁAMI”, CZYLI PROBLEMATYKA POGRANICZA NA ŁAMACH LUBELSKIEGO KWARTALNIKA „AKCENT”

Przedmiotem zainteresowania autorki artykułu jest twórczość, ale też działalność pozawydawnicza środowiska o proveniencji artystyczno-literackiej i naukowej związanego z kwartalnikiem „Akcent”. Tytuł wskazuje na tematykę preferowaną od lat przez lubelski kwartalnik. Problematykę twórczej koabitacji reprezentantów różnych kultur, religii i narodowości, która w ostatnim czasie stała się pewnym obciążeniem dla twórców czasopisma i pośrednio dała impuls do powstania niniejszego tekstu.

Kwartalnik „Akcent” to pismo, którego politykę redakcyjną w znacznym stopniu wyznacza problematyka szeroko pojętego pogranicza; od 37 lat analizuje ono procesy kulturowe i społeczne, jakie zachodzą na styku kultur, języków i religii.

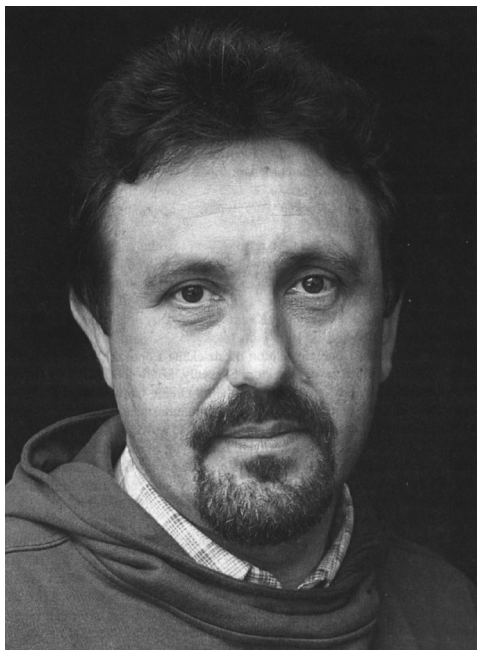
Termin „pogranicze” stał się popularny, w znaczeniu nadanym mu przez „Akcent”, dopiero w latach dziewięćdziesiątych XX w. Tak więc „Akcent” zainteresował się tematyką pogranicza jako jedno z pierwszych pism w Polsce. Lubelski kwartalnik od samego początku, czyli od swojego debiutu późną wiosną 1980 r.¹ (wtedy almanach, a od 1981 r. kwartalnik – przyp. O.B.S.) starał się realizować misję, którą redaktor naczelny pisma Bogusław Wróblewski nazwał „kulturą ponad podziałami”.

¹ W drugiej połowie 1980 r. „Akcent” został zalegalizowany jako pismo poświęcone literaturze, sztukom plastycznym i szeroko pojętym naukom humanistycznym. Ów profil pozostał taki sam do dzisiaj. W latach osiemdziesiątych XX w. kwartalnik w wyniku restrykcji politycznych dwa razy został zawieszony. Udało się go reaktywować w niezmienionej postaci.

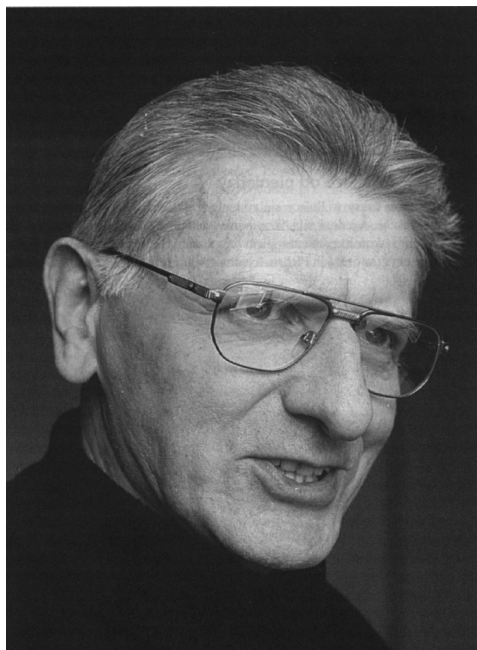
Rozluźnienie ograniczeń w 1987 roku i wreszcie epokowy przełom w 1989 potwierdziły, że taka postawa może być skuteczna. Dzięki niej „Akcent” nie musiał się specjalnie zmieniać, nastąpiło raczej zestrojenie ze światem, który zbliżył się do naszych wyobrażeń – tłumaczył Bogusław Wróblewski w trakcie debaty odbywającej się z okazji dziesięciolecia „Akcentu” w 1990 r.²

Wyjaśniając dalej, że hasło „kultura ponad podziałami” zobowiązuje nie tylko do walki ze stereotypami i uprzedzeniami, ale przede wszystkim do kreowania nowych wartości i dyskusji o tychże wartościach właśnie ponad podziałami: kulturowymi, religijnymi, językowymi, politycznymi, światopoglądowymi, estetycznymi, pokoleniowymi, a nawet, jak zauważył ks. Wacław Oszajca, redaktorzy „Akcentu”

...zaprosili nas nie tyle do przekraczania granic, co do zaprzestania wytyczania tych-że, do odkrywania sacrum i profanum, (...) by jak Jan Paweł II całym swoim życiem i pracą zasypywać dół, przepaść oddzielającą ziemię od nieba. (...) Okazało się bowiem, że te wszystkie żywioły ludzkiego ducha i ciała dochodzą do zgody w objęciach kultury³.

Zdjęcie 1. Bogusław Wróblewski, założyciel i redaktor naczelny kwartalnika „Akcent”.
Fot. M. Majda

Zdjęcie 2. Waldemar Michalski, sekretarz redakcji kwartalnika „Akcent”.
Fot. M. Majda

² B. Wróblewski, *Wprowadzenie do dyskusji „Kultura ponad podziałami”* (zorganizowanej 19 stycznia 1990 r. z okazji dziesięciolecia „Akcentu”), zob. „Akcent” 1991, nr 1, s. 89–90.

³ O.W. Oszajca, SJ, „A” jak „Akcent”, w: „Akcent” – *Bibliografia – Dokumentacja*, t. 2: 1995–2004, Lublin 2005, s. 101–105.

Misja kwartalnika najpełniej mogła się rozwijać dopiero po roku 1989, kiedy powszechnie zaczęto prowadzić działania w kierunku inicjowania różnorodnych przedsięwzięć kulturalnych, gdy nadszedł czas pluralizmu. Niemniej charakterystyczna polityka redakcyjna „Akcentu” dostrzegalna była już w pierwszych numerach, w tekstach (esejach, wierszach, recenzjach, artykułach, materiałach krytyczno-literackich, a nawet w zdjęciach i grafikach) pochodzących jeszcze z okresu PRL-u. Od początku oscylowała ona wokół trzech podstawowych nurtów. Po pierwsze, przybliżania Polakom w kraju działalności literacko-artystycznej rodaków na emigracji. Prezentowania sylwetek pisarzy i problematyki tzw. kresów. Po drugie, przyglądania się wydarzeniom kulturalno-artystycznym odbywającym się w kraju, z przełożeniem na promocję małej ojczyzny, czyli macierzystego regionu Lubelszczyzny, tj. Polesia Lubelskiego, Roztocza, południowego Podlasia. Po trzecie, koncentracji na problematyce wielokulturowości oraz przybliżania czytelnikowi elementów historii, kultury, literatury, sztuki itp. bliższych i dalszych sąsiadów: Ukraińców, Węgrów, Niemców czy Amerykanów, a nawet Japończyków. Taka formuła pisma okazała się na tyle atrakcyjna, że „Akcent” od lat jest obecny na rynku polonijnym. Można go kupić w księgarniach Nowego Jorku, Chicago, Paryża, Wilna.

Zasopismo postawiło na prezentację sylwetek pisarzy zajmujących się tematyką kresów, jak też twórców pochodzących z dawnych rubieży Rzeczypospolitej. Poza ukazywaniem autorów emigracyjnych o znanych nazwiskach, jak Witold Gombrowicz, Aleksander Wat czy Stanisław Barańczak, dzięki „Akcentowi” po raz pierwszy otrzymano szansę dotarcia do twórczości: Danuty Mostwin, Wacława Iwaniuka, Józefa Łobodowskiego, Tadeusza Chabrowskiego, Anny Frajlich, Kazimierza Brauna, Bolesława Taborskiego, Wojciecha Zalewskiego i wielu innych. W poczet zasług pisma należy również włączyć przybliżenie sylwetki i działalności Józefa Garlińskiego, prezesa Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie.

Autorzy kwartalnika śledzą wydarzenia artystyczne w kraju, promują dokonania twórców wywodzących się z regionu. Niezmiennie podkreślają wartość posiadania własnego miejsca na ziemi, swojej małej ojczyzny, czego przykładem może być „Akcent” 1994, nr 2, zatytułowany *Pisarze z Lublina*; temat kontynuowano w numerze następnym 3–4 z 1994 r. Numer ten potwierdza zainteresowanie twórczością pisarzy związanych z Lubelszczyzną – wynikającą z miejsca urodzenia, zamieszkania, studiów, koneksji rodzinnych i towarzyskich. W pantheonie lublinian pojawili się: Józef Czechowicz, Wacław Gralewski, Zygmunt Mikulski, Danuta Mostwin, Marek Kusiba, Waldemar Michalski, Dominik Opolski, Bohdan Zadura. Dwa lata wcześniej („Akcent” 1992, nr 1) wydano numer szacujący wartość ziemi rodzinnej w szerszej perspektywie, ogólnopolskiej, przez pryzmat jej opuszczenia, nostalgii i tęsknoty, przy jednoczesnej próbie osvajania nowego terenu. Kontrasty te, uwypuklające dualizm ludzkiego losu, zaakcentowali m.in. Stanisław Barańczak w *Geografiołach*, Adam Fiala w *Australii, czyli kocham krokodyle*, Dariusz Rott w *Oswajaniu przestrzeni. O AAAmeryce Mirona Białoszewskiego*, Wacław Iwaniuk w *Gombrowiczu i innych*, Jacek Kolbuszewski w *Cmentarzu w Albrechticach*.

Każdy nowy numer pisma zawiera analizę jakiegoś zjawiska rozpatrywanego na różnych płaszczyznach przez przedstawicieli nurtów obecnych we współczesnej humanistyce i nie tylko. Od samego początku „Akcent” zaskakiwał tematami przyjmowanymi za dominanty kompozycyjne. W roku 1981 wypuścił na rynek tom opowiadający o powstaniu listopadowym, a także jego recepcji w literaturze niemieckiej, angielskiej i amerykańskiej. W numerze opublikowano unikatowe, oryginalne pieśni powstańcze (*Powstanie Listopadowe w literaturze i sztuce*, „Akcent” 1981, nr 2). W 1984 r. do rąk czytelników trafiła „monografia” powstania warszawskiego dokładnie analizująca temat zrywu z sierpnia 1944 r. Z pomocą historyków, literaturoznawców, kulturoznawców, krytyków sztuki omówiono działalność plastyczną, literacką, muzyczną (pieśni powstańczej Warszawy), a nawet logistyczną (działalność poczty powstańczej) (*Powstanie Warszawskie*, „Akcent” 1984, nr 3). Motyw samobójstwa był przed 1989 r. tematem tabu, nad którym pochyłili się redaktorzy kwartalnika w wydaniu *Samobójcy i inni* („Akcent” 1985, nr 2–3). Problem alienacji, frustracji, wyobcowania i śmierci stał się przyczynkiem do szkiców i utworów autorstwa filozofów, socjologów, w których poruszono aspekty historyczne i społeczno-cywilizacyjne, zamieszczono teksty poświęcone Sylvii Plath, Bolesławowi Wieniawie-Długoszowskiemu, Witkacemu.

Inne numery tematyczne w dorobku kwartalnika, o których warto wspomnieć, to np. ten poświęcony obszarowi kultury związanej z dzieckiem postrzeganym jako wymagający odbiorca świata dorosłych i spontaniczny twórca (*Dziecko i świat*, „Akcent” 1984, nr 4); numer poruszający kwestię chłopską zarówno w literaturze, jak i w etnolingwistyce (*Chłopi – twórcy kultury*, „Akcent” 1986, nr 4); tom w całości poświęcony Lubelskiemu Zagłębiu Węglowemu, stanowiący ciekawostkę na rynku wydawniczym, acz jednocześnie będący wkładem w formułę regionalizmu, w którym to za sprawą problemów górników z Lubelszczyzny przeanalizowano kwestę realizmu i motywu pracy w literaturze (*Realizm – możliwości i ograniczenia*, „Akcent” 1980, t. 4) czy „Akcent” 2000, nr 3 zatytułowany *Czytanie Ukrainy*, przybliżający prozaików i poetów naszego wschodniego sąsiada: Wołodymyra Jaworskiego, Mykołę Riabczuka, Hałynę Petrosaniak, Olesandra Irwanecia, Mykołę Chołodnego, Jewhenija Brusłynowskiego, Siergija Żadana, Ludmiłę Siryk i wielu innych współczesnych twórców ukraińskich. Niezwykle ciekawy był też numer tematyczny z 2003 r. („Akcent” nr 3) *Unicestwiony świat. Singerowie, Biłgoraj, tematy żydowskie*, ukazujący specyfikę wielu miasteczek Lubelszczyzny, w których przed 1939 r. ponad połowę społeczności stanowili Żydzi. Materiały z tego numeru odsłoniły przejmującą pustkę, wyrwę w strukturze społecznej miast i osad, gdzie po 1945 r. zabrakło połowy populacji z jej kolorytem, problemami, radościami, kulturą, językiem i religią.

Kwintesencją koncentracji w szeroko pojętej problematyce wielokulturowości są trzy tomy, trzy numery „Akcentu” wydane pod wspólnym, jakże znaczącym tytułem *Na pograniczu narodów i kultur* (1987, t. 1 – nr 3; 1990, t. 2 – nr 1–2; 1992, t. 3 – nr 2–3). Opublikowane w nich teksty omawiają zjawiska powstałe na styku kultur i narodowości: Polaków i Litwinów, Polaków i Ukraińców, Polaków i Biało-

Zdjęcie 3. Numer tematyczny
Na pograniczu narodów i kultur, nr 2

Zdjęcie 4. Numer tematyczny
Na pograniczu narodów i kultur, nr 3

rusinów, Polaków i Rosjan, Polaków i Niemców, Polaków i Żydów, Polaków i Cyganów, Polaków i Węgrów, Polaków i Łużyczan, Polaków i Amerykanów, Polaków i Tatarów. Pierwszy tom „trylogii” z 1987 r. poświęcono kresom wschodnim i zachodnim Rzeczypospolitej, problematyce żydowskiej – obrędom i funkcji tańca w tej kulturze, poezji polsko-żydowskiej autorstwa dwujęzycznych twórców oraz współczesnej kulturze cygańskiej, która w przeciwieństwie do żydowskiej nadal jest nieznana polskiemu czytelnikowi. Jako że pomysł wydania numeru „z pogranicza” spotkał się z ogromnym zainteresowaniem czytelników, w redakcji postanowiono temat kontynuować. Drugi tom z 1990 r. okazał się jeszcze obszerniejszy w swojej formule. Zwrócił uwagę na specyfikę i egzotykę kulturową Tatarów, Arabów, Łemków, Amerykanów, nie zabrakło w nim nawiązań do zagadnień takich jak: patriotyzm a nacjonalizm, wiara a fanatyzm, miłość a nienawiść. Zamieszczono tu również wiersze Selima Chazbijewicza, polskiego poety pochodzącego z tatarskiej

grupy etnicznej, fragmenty *Szatańskich werseł* Salmana Rushdiego, liryki Haliny Birenbaum, Żydówki polskiego pochodzenia, znanej „jako ta, która przeżyła pobyt w komorze gazowej na Majdanku, bo zabrakło gazu”, fragmenty lwowskich piosenek, przejmujący opis głodu na Ukrainie czy charakterystykę nienajlepszej kondycji literackiej Polonii amerykańskiej, w której zwraca uwagę niewielki udział Amerykanów polskiego pochodzenia w życiu kulturalnym i literackim USA. Tom trzeciej trylogii *Na pograniczu narodów i kultur*, wydany w 1992 r., kontynuując problematykę litewską (Venclova), ukraińską (Riabczuk), białoruską (Czykwini), niemiecką i żydowską, zamieścił obszerny szkic autorstwa Tadeusza Konwickiego pt. *Jak kręciłem „Lawę”*. Konwicki dał w nim wyraz pewnej iluminacji jakiej doświadczył podczas ekranizacji utworu – rozumiał, że posługuje się historią największego poety „ponadgranicznego”, Mickiewicza – wieszca nie tylko Polski, ale także piewcy Białorusi i Litwy. Należy bowiem pamiętać, o czym przypominał na łamach tygodnika „Polityka” Edwin Bendyk, że „na Białorusi polski wieszcz bywa traktowany jako «tutejszy», który przyjął kulturę kolonizatora”⁴. Rozważania Konwickiego doskonale uzupełnił szkic Anny Nasalskiej pt. *Pamięć Litwy*, przywołujący prywatną ojczyznę autora *Kroniki wypadków miłosnych*.

Równie duże zasługi, jak trzytomowe dzieło *Na pograniczu narodów i kultur*, w pokonywaniu „barier” miały i mają nadal numery tematyczne związane z poszczególnymi państwami. Na przykład: *Węgrzy i o Węgrach*, „Akcent” 1986, nr 1; *Kultura Polska w USA*, 1992, nr 4; *Polacy – Niemcy*, 1995, nr 3–4; *Polscy Amerykanie*, 1997, nr 2; *Najnowsza literatura ukraińska*, 1997, nr 3; *Berlin – Lipsk – Wiedeń*, 1998, nr 4; *Poezja Węgrów z Siedmiogrodu*, 1999, nr 3–4; *Czytanie Ukrainy*, 2000, nr 3; *Media wobec pogranicza kultur*, 2001, nr 4; *Czarni Amerykanie*, 2002, nr 1–2; *Polscy Kanadyjczycy*, 2002, nr 3; *Węgrzy i o Węgrach*, 2004, nr 3–4; *Schulz, Drohobycz, pogranicze*, 2007, nr 1. W trzechsetną rocznicę zwycięstwa Jana III Sobieskiego pod Wiedniem ukazał się „Akcent” analizujący stosunki polsko-austriackie, po nim czytelnik otrzymał tom zgłębiający związki Polaków i Estończyków, kolejny badał środowisko społeczności tatarskiej.

O tym, jak ważny dla redakcji czasopisma był i jest problem „pogranicza”, świadczy nie tylko twórczość jego publicystów, ale również pomysł organizowania spotkań i konferencji pod takim samym tytułem. Przykładowo, 28 września 2001 r. Wschodnia Fundacja Kultury „Akcent” i lubelski ośrodek Telewizji Polskiej zainaugurowali międzynarodowe sympozjum o symptomatycznym tytule „Media w regionach wobec pogranicza kultur”. Udział w spotkaniu wzięli pisarze, badacze mediów, dziennikarze, dyplomaci. W trakcie konferencji

Ryszard Kapuściński przedstawił swoje spojrzenie na problem globalizacji w świetle zagrożeń cywilizacyjnych (...). Dmytro Pawłyczko, poeta i ambasador Ukrainy w Warszawie, mówił o zbliżeniach ukraińsko-polskich. István Kovács, również poeta i konsul generalny Węgier w Krakowie, nakreślił współczesny obraz sytuacji narodu

⁴ E. Bendyk, *Tożsamość nieznana*, „Polityka” 2016, z 19–25 października, nr 43, s. 64.

podzielonego między sąsiadujące państwa. Profesor Jerzy Kłoczowski, dyrektor Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej odniósł się do problemów pogranicza w perspektywie europejskiej integracji, a prof. Jerzy Bartmiński, językoznawca z UMCS w Lublinie rozważał funkcjonowanie trudnych do przezwyciężenia stereotypów narodowych. Ksiądz Wacław Oszejca, redaktor naczelny jezuickiego „Przeglądu Powszechnego” przedstawił obraz mediów katolickich na tle problemu sygnalizowanego przez temat konferencji. Piotr Sommer, redaktor naczelny „Literatury na Świecie” mówił o kwestii „pograniczności” zarówno ze swego osobistego, pisarskiego, jak redaktorskiego punktu widzenia. Dr Jan Sęk, wiceprzewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji podsumował dorobek mediów publicznych w przezwyciężaniu narodowych ksenofobii – relacjonował spotkanie czytelnikom kwartalnika jego redaktor naczelny⁵.

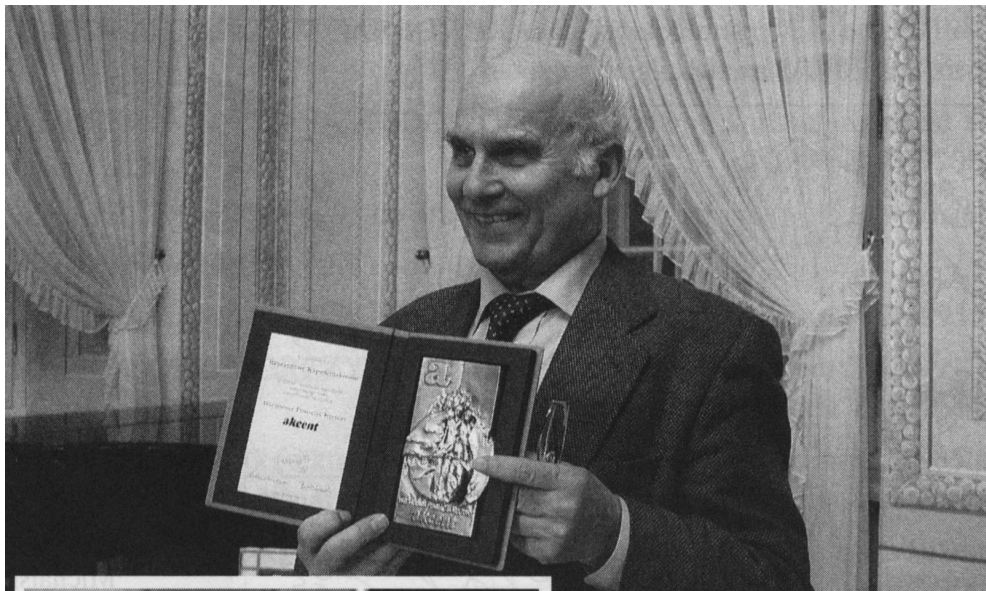
Referaty wygłoszone podczas konferencji złożyły się na zawartość kolejnego numeru czasopisma („Akcent” 2001, nr 4).

Kwartalnik to też miejsce mniej lub bardziej spektakularnych, „ponadgranicznych” debiutów, o czym wspominał Łukasz Marcińczak: „W lubelskim kwartalniku (...) ukazało się pierwsze polskie tłumaczenie *Szatańskich wersetów* Salmana Rushdiego czy *Malowanego ptaka* Jerzego Kosińskiego”⁶. W „Akcentie” debiutowali wybitni twórcy polscy (np. Marcin Świetlicki), białoruscy i ukraińscy (np. Jurij Andruchowicz czy Mykoła Riabczuk). Tomas Venclova odwiedzając redakcję „Akcentu” powierzył redaktorom pisma, nieznany wcześniej w Polsce, tzw. drugi list do Litwinów i Polaków oraz esej na temat *Trzech budrysów* w wersji Puszkina i Mickiewicza. W 1980 r. został tu opublikowany jeden z pierwszych materiałów na temat twórczości Isaaca B. Singera.

Na koniec warto zaznaczyć, że od 18 stycznia 1994 r. nazwa „Akcent” kojarzona jest już nie tylko z działalnością wydawniczą, ale również ze Wschodnią Fundacją Kultury „Akcent”, czyli grupą ludzi na stałe związaną z redakcją, z nią współpracującą lub zaprzyjaźnioną, skoncentrowaną na usuwaniu uprzedzeń etnicznych, religijnych, światopoglądowych, przezwyciężaniu stereotypów w myśleniu o kulturze, szczególnie na obszarze Europy Środkowo-Wschodniej. Propagującą oraz inspirującą różne formy działalności zdeterminowane problematyką sąsiedztwa, nawiązywania współpracy, ponadgranicznych działań kulturotwórczych i artystycznych: literackich, plastycznych, fotograficznych, teatralnych. Z inicjatywy fundacji organizowane są konferencje naukowe, wieczory poetyckie, spotkania, które odbywają się w macierzystym lokalu (ul. Grodzka 3 na lubelskim Starym Mieście) czy w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej, Muzeum Józefa Czechowicza w Lublinie, w Klubie Inteligencji Katolickiej itp. Z inicjatywy fundacji organizowane są również warsztaty dla przyszłych mistrzów pióra nawiązujące w swojej stylistyce do tzw. *creative writing*.

⁵ B. Wróblewski, *Jeszcze raz pogranicze*, www.akcentpismo.pl/?page_id=3240 [dostęp: 25.11.2016].

⁶ Ł. Marcińczak, *Lubelski Akcent – 25 lat*, „As UMCS. Pismo Stowarzyszenia Absolwentów UMCS” 2004, nr 3, s. 3–10.

Zdjęcie 5. Ryszard Kapuściński, wyróżniony medalem Wschodniej Fundacji Kultury „Akcent”, 20 lutego 2003 r. Fot. M. Majda

Radę Wschodniej Fundacji Kultury „Akcent” tworzyli m.in.: Michał Jagiełło, Tadeusz Konwicki, Wojciech Młynarski, ks. Wacław Oszejca, István Kovács, Jerzy Świąch i redaktor naczelny kwartalnika Bogusław Wróblewski. Przyjaciółmi i współpracownikami fundacji, jak i samej redakcji są (lub już, niestety, byli): Tadeusz Konwicki, Stanisław Barańczak, Tomas Venclova, Hanna Krall, Halina Birenbaum, Monika Adameczyk-Garbowska, Danuta Mostwin, Michał Jagiełło, Michał Głowiński, ks. Wacław Oszejca, Bohdan Zadura, Jerzy Świąch, Waldemar Michalski, Zofia Kopel-Szulc, Leszek Mądzik (Scena Plastyczna KUL), Włodzimierz Staniewski (Gardzienice), Tomasz Pietrasiewicz (Teatr NN i Ośrodek Brama Grodzka), a także Ryszard Kapuściński, Czesław Miłosz i wielu innych wybitnych twórców, w tym liczne grono autorów młodych, 20- i 30-letnich, często debiutujących właśnie w „Akcentie”.

Konkludując, intencją autorki artykułu była prezentacja specyfiki wydawniczej kwartalnika „Akcent”, od prawie 40 lat niezmiennie zainteresowanego relacjami międzynarodowymi i międzykulturowymi, który propaguje przy tym idee dobrosąsiedzkiej twórczości artystycznej. Czasopismo literacko-artystyczne z Lublina stara się pokazywać, na czym polega świadomość europejska i jak się ona ma do świadomości narodowej (rozumianej w pozytywnym sensie, tj. nie-nacjonalistycznej – przyp. O.B.S.), zapisywanej i odczytywanej przy pomocy prozy i poezji, dramatu współczesnego, jak też dzieł plastycznych, fotografii czy refleksji filozoficznej.

Bibliografia

- Bendyk E., *Tożsamość nieznana*, „Polityka” 2016, z 19–25 października, nr 43.
- Marcińczak Ł., *Lubelski Akcent – 25 lat*, „As UMCS. Pismo Stowarzyszenia Absolwentów UMCS” 2004, nr 3.
- Oszajca W., SJ, „A” jak „Akcent”, w: „Akcent” – *Bibliografia – Dokumentacja*, t. 2: 1995–2004, Lublin 2005.
- Wróblewski B., *Jeszcze raz pogranicze*, www.akcentpismo.pl/?page_id=3240.
- Wróblewski B., *Wprowadzenie do dyskusji „Kultura ponad podziałami”*, „Akcent” 1991, nr 1.

Streszczenie

W artykule ukazany został dorobek lubelskiego kwartalnika „Akcent”, który swoją politykę redakcyjną oparł na prezentacji spraw związanych z problematyką pogranicza. Autorka przybliży publicystykę czasopisma skoncentrowaną na działalności literacko-artystycznej Polaków na emigracji, przyglądaniu się wydarzeniom kulturalnym w kraju, szczególnie na Lubelszczyźnie, oraz porusza problematykę wielokulturowości i tzw. dobrego sąsiedztwa. Artykuł pokazuje również pozawydawniczą działalność środowiska związanego z kwartalnikiem, tj. inicjowania ponadgranicznych działań kulturotwórczych i artystycznych oraz usuwania uprzedzeń etnicznych, religijnych i światopoglądowych.

“KULTURA PONAD PODZIAŁAMI” THAT IS THE ISSUES CONCERNING BORDERLAND IN THE PAPERS OF LUBLIN’S QUARTERLY “AKCENT”

Summary

In the paper, the literary output of Lublin’s quarterly “Akcent” is presented. The issues concerning the borderlands are the basis for editorial policy of this quarterly. The work presents the quarterly’s journalism which is focused on literary-artistic activities of Polish people living in exile and observing cultural events within the country’s borders, especially in the Lublin Region. The author also raises a subject of multiculturalism and the so-called “good neighborhood”. In addition, the paper depicts non-publishing activities of the community connected with the quarterly: initiating trans-border cultural and artistic undertakings, and erasing ethnic, religious and ideological prejudices.